

עֲזְרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵּר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדְשׁ", "תְּקוּנַי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרָשְׁת וַיִּשְׁלַח

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנִחְמָד לְמַעַן יְרוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של לי חלקים

כרך ו' - חלק ח'

קונטרס 158

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בְּסִפְרָא דְא יִפְקוּן בֵּית מִן גְּלִיתָא בְּרַחֲמֵי

יחד שבטי ישראל לסיים כל ספר הזוהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הוא"

יֵוצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הַעוֹלָמִי"

אֲדָר א' תשע"א לפ"ק - בעייה"ק בית שמש תובב"א

התפץ חיים והחזון איש זי"ע

**מִרְוֹן הַתְּפִיץ חַיִּים זִי"ע, שֶׁכָּל שֶׁבַת קוֹדֵשׁ לְמַד אֶת הַזוֹהַר שֶׁל הַפְּרָשָׁה, גַּם
הָיָה אוֹמֵר לְאַחֵרִים שֶׁיִּלְמְדוּ הַזוֹהַר שֶׁל הַפְּרָשָׁה, אֲפִילוּ בַּחוּרִים.**

ובמקתבי מרן התפץ חיים זצ"ל (דף די אות ג בדפוס הקדש), ש'ספר בנו הכב ארנה ליב על אביו מרן התפץ חיים, ש'החזיק מאד בתקומת השפלה באמרו כי הוא אחד מחלקי תורה היותר נעלים (ועשו מאמנם "דבר גדול מעשי קרובה"). ומרנלא בפומיה תמיד כי בלי סתרי תורה מוגששים אנו באפלה, ובספר "מאר עיני ישראל" (כ"ג עמוד תמ"ו), מוכא שמקורבו של רבי שלמה בלוד זצ"ל (תלמיד התפץ חיים) כותב, שרבי שלמה ספר לו על רבו מרן התפץ חיים זי"ע, ש'כל שבת קודש למד את הזוהר של הפרשה, גם הנה אומר לאחרים שילמדו הזוהר של הפרשה, אפילו בחורים. והנה אומר ש'רבו קמירכש.

ובמקתבי מרן התפץ חיים זצ"ל (דף די אות ג בדפוס הקדש), ש'ספר בנו הכב ארנה ליב על אביו מרן התפץ חיים, ש'החזיק מאד בתקומת השפלה באמרו כי הוא אחד מחלקי תורה היותר נעלים (ועשו מאמנם "דבר גדול מעשי קרובה"). ומרנלא בפומיה תמיד כי בלי סתרי תורה מוגששים אנו באפלה, ואי אפשר לבא עד חקר אלוהי בהנהגתו עם הבריה, אמנם דאג כי לא יספיק לו הזמן להתעסק בה, בשביל לפנותו הנעלים שהם צורך רבים. ועשו בספרי השפלה רק לפעמים, ועל פי רוב בלילה בשעה מאחרת, מה זוכר אנכי מימי נעורי, ספרי שפלה הנה לו רק מהתקברים השקמונים, כמו ספר יצירה, וספרי דעניעותא עם באורי הגן"א, פן ספר התמנה, וספרי הזוהר, פן ספר הפרדס משה לקורדובירו, פן ספרי עין חיים ופרי עין חיים, פן ספר עבודת הפניש להגפאי, וספרי הרבי יוסף גיקטללא הלא הם שערי אורה וגנת אגוז וספר שפע טל, וזולתם לא (ועוד עין שם עמוד קע"ב אות צא, ראה אור הזוהר דף 82).

ובספר מעשה איש (חלק ג עמוד צ"ח) מוכא: ש'מכון החזון איש זצ"ל אמר לתנאון כבי ש'מנהו גריניו זצ"ל, ש'אין ספר מוסר לך בך טוב כמו ספר הזוהר ופעם אמרו ללמוד זה, ואף הוא עצמו למד ספר הזוהר עם הנאון כבי ש'מנהו זצ"ל, עד כאן.

ועוד שם (חלק ד עמוד צ"ח) מוכא: ש'הנאון כבי ש'מואל הלוי וואנר שליט"א ש'אל פעם את מרן החזון איש זצ"ל א' אורות למד הזוהר הקדוש למי שלא הגיע לתקומה זו, ונחשיב מרן ז"ל, למען תלמוד אסור, אכל למען יראת אלקים מתר ומצנה גדולה היא, כי אין לך מאמרי חז"ל ש'מלהיבים לך כן כמו מאמרי הזוהר הקדוש. ועוד שם (פשוט עמוד) מוכא: ש'הרב רבי ש'מואל עקיבא שליט"א (אב"ד ש'מנסבורג) מספר: בקהייתו ע'דן בחרו צעיר לאחר בר מצוה נתלתי פעם לתנאון כבי ש'מואל וואנר שליט"א, ואז זכרוני ש'הנה מנח על השלחן ספר "הזוהר" (שהנה ללא פריכה), ואמר הנאון כבי ש'מואל וואנר: נראה ש'לומדים הרבה בספר זה. והחזון איש חנך (ראה אור הזוהר דף 86).

ובספר לב אליהו חלק א' (במעשים ונתקנת עמוד ע"ח) מוכא: ש'הנאון כבי אליהו לאפאון זצ"ל ב'כל יום אחר העברים הנה למד זוהר הקדוש בנימוט קולו והתלהבות גדולה, ובספר "המשגים דקמניו" (דף ו עמוד פ"ח), מוכא: ש'הנאון כבי משה אהרן ש'טרון זצ"ל בקהייתו תלמיד בישיבת קמניו נתנה לו קביעות כ'כל לילה לפני השינה בספר זוהר הקדוש עין שם. והרב הנאון כבי חיים קמיל זצ"ל ראש ישיבת אופקים, נהג אחר סעודת ליל שבת ללמוד דברי הזוהר הקדוש ומירכש מתחזקא על פרישת השבוע.

ועוד ישיגו תועלת מרבה מלימוד הזוהר הקדוש בדרך בקיאות, כמו ש'קתב מורנו הרב רבי חיים ויטאל זצ"ל ב'שער רוח הקודש (דף יא): וזה לשונו: "ובן אמר מורי ז"ל (הנהי הא"י שהדושה) להרב רבי אברהם הלוי עצה טובה לעינו שהנה ש'למד בזה דרך בקיאות בל'כל גלי ש'עמיק בעיון מאו"ג עלים ב'כל יום, וש'קרא בספר הזוהר פעמים רבים", עד כאן לשונו.

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג): ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמר בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "ישראל דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטר בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג')... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזה שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נחוץ. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד בן יי בוא ו"ן בן יי ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמת כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) כי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואת...] [ישועת...] [לבנים...] השם ישלח דברו יחזקהו וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים...] אמן סלה.

אור ישראל

גדולי ישראל מכל העדות בכל קהילות ישראל עוררו על לימוד הזוהר מהמנהיג הראשון שהנהיג את עם ישראל משה רבינו רעיא מהימנא, זאה"כ בדורות הבאים אליהו הנביא זכור לטוב, ובודאי התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זצ"ל מחבר ספר הזוהר, בכל הדורות החשיבו ועוררו על לימוד הזוהר: ראשונים, אחרונים, גדולי החסידות, גדולי ליטא, גדולי הספרדים ועד גדולי זמנינו. (לפניכם רשימה לפי סדר הא"ב)
[דברי כל אחד מן הרשימה והרבה יותר תוכלו למצוא בספר "אור הזוהר"]

ראשונים	רבי אברהם בן מרדכי אזולאי זצ"ל	רבי יצחק לוריא הארי ז"ל
רבינו אהרן הלוי זצ"ל (בעל ספר החנוך)	רבי אליהו ד-ווידאש זצ"ל (בעל אור החמה)	רבי ישעיה בן אברהם הלוי הורוביץ זצ"ל (בעל השל"ה הקדוש)
רבינו כחיי זצ"ל	רבי אלעזר אזכרי זצ"ל (בעל החרדים)	רבי מאיר פאפריש זצ"ל
רבי יהודה חסיד זצ"ל (בעל ספר חסידים)	רבי יונהנן זצ"ל (בעל פתח חיים)	רבי משה קורדובירו זצ"ל (הרמ"ק)
רבי יוסף בן אברהם גיקטילה זצ"ל	רבי חיים ויטאל זצ"ל	רבי משה זכותא זצ"ל (הרמ"ז)
רבי יוסף בן נחמן זצ"ל (הרמב"ן)	רבי יונהנן אייבשיץ זצ"ל (בעל יערות דבש)	רבי משה חיים לוצאטו זצ"ל (הרמח"ל)
רבי שלמה בן אברהם אדרת זצ"ל (הרשב"א)	רבי יוסף קארו זצ"ל (בעל השולחן ערוך)	רבי משה בן יוסף טראני זצ"ל (המבית"ט)
אחרונים	רבי יעקב קאפיל זצ"ל	רבי נתן שפירא זצ"ל (בעל מגלה נמקות)
רבי דוד בן שלמה אבן אבא זצ"ל (הרדב"ז)	רבי יעקב צמח זצ"ל	רבי שבתי מראשקוב זצ"ל
	רבי יצחק דלטאש זצ"ל	הבית דין מאמסטרדם

גדולי החסידות

רבי אברהם ווינבג זצ"ל (בעל יסוד התבונה מסלונים)	רבי יהודה אריה לייב אלטר זצ"ל (בעל השפת אמת מגור)	רבי מסאטאנאב זצ"ל
רבי אברהם טכאריק זצ"ל	רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב זצ"ל	רבי משה חיים אפרים מסדילקוב זצ"ל (בעל דגל מחנה אפרים)
רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא זצ"ל	רבי יעקב יוסף מפולנאה זצ"ל (בעל תולדות יעקב יוסף)	רבי משה גרינוואלד מחוסט זצ"ל (בעל עירוגת הבשם)
רבי אברהם יעקב פרידמן מסאדיגורא זצ"ל	רבי ישראל זצ"ל (בעל שם טוב)	רבי משה טייטלבוים זצ"ל (מאהנל בעל ישמח משה)
רבי אברהם שמחה הורביץ מבארניץ זצ"ל	רבי ישראל המגיד מקאזניץ זצ"ל (בעל עבודת ישראל)	רבי משולם פייבוש מזבארין זצ"ל (בעל ישר דברי אמת)
רבי אהרן מקרלין זצ"ל	רבי ישראל שפירא מבלאזוב זצ"ל	רבי נחמן מברסלב זצ"ל
רבי אורי מסטרעליסק זצ"ל	רבי יעקב יוסף מסקווירא זצ"ל	רבי נחמן מטולטשין זצ"ל
רבי אליעזר צבי מקאמרנא זצ"ל	רבי יעקב קטינא זצ"ל (בעל רחמי האב)	רבי נתן מברסלב זצ"ל
רבי אלימלך מליזנסק זצ"ל (בעל נעם אלימלך)	רבי יצחק אייזיק יהודה יחיאל ספרין מקורמנא זצ"ל	רבי פנחס מקאריץ זצ"ל
רבי אשר מטטולין זצ"ל	רבי יצחק אייזיק מהומיל זצ"ל	רבי צבי אלימלך שפירא מדינוב זצ"ל
רבי בנימין זאב מסלאנים זצ"ל	רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זצ"ל	רבי צבי הירש איכנשטיין מזידיטשוב זצ"ל (בעל בני יששכר)
רבי יוסף מנעמירוב זצ"ל (בספר נוחא רבה)	רבי יצחק בן רבי נתן מברסלב זצ"ל	רבי צבי הירש מנדבורנא זצ"ל (בעל עשרת צבי)
רבי ברוך ממזיבוב זצ"ל	רבי יצחק מסקווירא זצ"ל	רבי צבי הירש מדינוב זצ"ל
רבי גרשון העניך ליינער מראדזין זצ"ל (בעל זוהר הרקיע)	רבי יחזקאל ישראל יצחק דנציגר זצ"ל (בעל ישמח ישראל מאלסנדר)	רבי צבי הירש שפירא זצ"ל
רבי הלל ליכטנשטיין מקאלאמיץ זצ"ל	רבי ישראל מטשורטקוב זצ"ל	רבי צבי הירש מברסלב זצ"ל (בעל דרכי תשובה ממאנקאטש)
רבי הלל מפאריש זצ"ל	רבי ישראל פרידמן מרוזין זצ"ל	רבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל
רבי זאב וואלף זצ"ל (בעל אור המאיר מזיטמיר)	רבי ישראל דוב מוילעדיניק זצ"ל (שארית ישראל)	רבי קלונימוס קלמן זצ"ל (בעל המאור ושמש)
רבי חיים אליעזר שפירא ממונקאטש זצ"ל (בעל נפתח אלעזר)	רבי מאיר בן רבי אהרן שורף מפדיהייץ זצ"ל	רבי שבתי בן יעקב יצחק לפישויץ זצ"ל (בעל סגלת ישראל)
רבי חיים האלברשטאם מצאנא זצ"ל (בעל דברי חיים)	רבי מנחם מענדל מירמאנאו זצ"ל (בעל מנחם ציון)	רבי שלמה ברוך מבזדאנא זצ"ל
רבי חיים הכהן זצ"ל	רבי מרדכי ממשערנאביל זצ"ל	רבי שלמה שלמל זצ"ל
רבי חיים מטשערנאוו זצ"ל (באר מים חיים)	רבי מנחם נחום מטשערנאביל זצ"ל (בעל מאור עינים)	רבי שמואל העליר זצ"ל (גמב"ד צפת)
רבי חיים צבי עהרנרייך (בעל קצה מחסה זצ"ל)	רבי מנחם מענדל מורגנשטרן מקוצק זצ"ל	רבי שמחה בונם מפשיסחה זצ"ל
רבי חנוך העניך מאלסנדר זצ"ל	רבי מנחם מענדל שניאורסן זצ"ל (בעל הנצח צדק מליבאוויטש)	רבי שניאור זלמן מלאדי זצ"ל
רבי חנוך העניך זצ"ל (בעל הלכ שחם מאלעסק)	רבי מנחם מענדל שניאורסן זצ"ל (אדמ"ר האחרון מליבאוויטש)	

ונואפים, ומערכים בכמה מעשים רעים, ומתחזקים בכחם להרע.

וְיִשְׂרָאֵל אֵין תִּקְרָף וְכח לְנַצַּח אוֹתָם פֶּרַט לְפֶה שְׁלָהֶם, כַּתּוּלַעַת הַזֶּה שְׂאֵין לָהּ תִּקְרָף וְכח אֵלֶּא בְּפִיָּהּ, וּבְפִיָּהּ הִיא שׁוֹבֵרַת הַכּל, וְלִכְּן נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל תּוֹלַעַת.

עוד, אל תיראי תולעת יעקב - מה תולעת אין בריה בעולם כמו תולעת המשי הזה שטווים בו, שממנה יוצאים כל לבושי כבוד, לבושי המלכים, אחר כך זורעת זרעים ומתה, ומאותו הזרע שנשאר ממנה מתקיימת כמו מקדם והריהי בקיים - כך ישראל הם כמו התולעת הזו, שאף על פי שמתים, יחזרו ויתקיימו בעולם כמו מקדם.

וְהָרִי נֶאֱמַר [שְׂתוּב] (ירמיה יח) (כי) [הנה] כחמר ביד היוצר בן אתם בידי בית ישראל. מה זה פחמר? אלא זהו חמר של אותה זכוכית, שאף על גב שנושבר - נתקן, ויש לו תקנה כמו מקדם.

מתי ישראל - זה עץ החיים. שמשום שישראל דבוקים בעץ החיים, לכן יהיו להם חיים ויקומו מן העפר ויתקיימו בעולם ויהיו לעם אחד לעבד את הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (צפניה א) לקרא כלם בשם ה' לעבדו שכם אחד.

רבי אלעזר ורבי יצחק היו הולכים בדרך, והגיע זמן קריאת שמע, וקם רבי אלעזר וקרא קריאת שמע והתפלל תפלתו. אחר כך אמר לו רבי יצחק, והרי שנינו, שעד שלא יצא אדם לדרך, צריך לטל רשות מרבוננו ולהתפלל תפלתו.

אמר לו, משום שבשצאתי לא היה זמן תפלה ולא הגיע זמן קריאת שמע. עכשו שהשמש

לביש, ואתתקפו בחילהון לאבאשא. וישראל לית לון תקפא וחילא לנצחאה לון בר בפומהון, כתולעתא דא דלית לה תקפא וחילא אלא בפומא, ובפומא מתבר כלא, ועל דא אקרון ישראל תולעת.

תו אל תיראי תולעת יעקב, מה תולעת לית לבריה דעלמא כהאי תולעת דמשי דסיסטרא, דמנה נפקי כל לבושי יקר טיסטרי דמלכין, לבתר זרע זרעין ומית, ולבתר מההוא זרעא דאשתאר מניה אתקיים כמלקדמין והא איהו בקיומא. כך ישראל אינון פהאי תולעת. דאף על גב דמתין, תהדרון ויתקיימון בעלמא כמלקדמין.

וְהָא אֶתְמַר (ד"א ל"ג דבתיב) (ירמיה יח) (כי) [הנה] כחמר ביד היוצר בן אתם בידי בית ישראל. מאי כחמר. אלא דא הוא חמר דההוא זכוכית, דאף על גב דאתבר אתתקן ואית ליה תקנה כמלקדמין.

מתי ישראל, דא אילנא דחיי, דבגין דישראל אינון אתדבוקו באילנא דחיי, בגין כך יהא חיינ להון ויקומו מעפרא ויתקיימו בעלמא, ויהון לעם חד למפלה ליה לקדשא בריהו הוא. כמה דאת אמר (צפניה א) לקרא כלם בשם ה' לעבדו שכם אחד.

רבי אלעזר ורבי יצחק הוו אזלי בארחא, ומטא זמנא דקריאת שמע, וקם רבי אלעזר וקרא קריאת שמע וצלי צלותיה. לבתר אמר ליה רבי יצחק, והא תנינ דעד לא יפוק בר נש לארחא אבעי ליה לנטלא רשו ממאריה ולצלי צלותיה.

אמר ליה, בגין דכד נפיקנא לא הוה זמן צלותא ולא מטא זמנא דקריאת שמע, השתא דשמשא נהיר צלינא. אבל עד לא

נפקנא לאַרְחָא כְּעִינָא כְּעוֹתָא מְגִיָּה וְאִמְלַכְנָא
בִּיה, אַבְל צְלוֹתָא דָּא לֹא צְלִינָא.

דְּהָא אָנָּא אֲשַׁתְּדַלְנָא בְּאוּרֵייתָא מִפְּלָגוֹת
לִילֵיא, וְכַד אַתָּא צַפְרָא עַד כְּעַן לֹא
הוּה עֲדָנָא לְצַלִּי צְלוֹתָא. בְּגִין דְּהֵיאִי שַׁעְתָּא
דְּקִדְרוּתָא דְּצַפְרָא אֲשַׁתְּפַח, אַתְתָּא מְשַׁתְּעִיא
כְּבַעְלָה, וְאִינוּן בְּרִזָּא כְּחָדָא, דְּבַעֲיָא אִיהִי
לְמִיָּהוּדָא לְמִשְׁפָּנָא כְּעוֹלַמְתָּהָא דִּיתְבִּי בַּהֲדָה.
וּבְגִין כֵּן לֹא בַעֲיָ לִיה לְבַר נֶשׁ לְמִפְסַק
מְלִייהוּ דְּמַתְּחַבְרָן כְּחָדָא וְלֹאֲעֵלָא מְלָה
אַחְרָא בִּינְיֵיהוּ.

וְהַשְׁתָּא דְּנִהִיר שְׁמָשָׁא הוּא עֲדָן צְלוֹתָא
לְצַלָּאָה, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ. דְּכַתִּיב,

(תהלים עב) יִירְאוּךָ עִם שֶׁמֶשׁ. מֵהוּ עִם שֶׁמֶשׁ,
לְנִטְרָא נְהוּרָא דְּשֶׁמֶשׁ אֲבָהוּן לְאַנְהָרָא לְהָ,
דְּהָא יִרְאָה בְּהַדִּי שֶׁמֶשׁ אֲצַטְרִיף וְלֹא
לְאַפְרָשָׁא לִוָן. וְכַד לֹא נִהִיר יִמְמָא לָאו הוּא
יִרְאָה בְּהַדִּי שֶׁמֶשׁ, וְצַרִּיכָא לְחַבְרָא לִוָן
כְּחָדָא. וְדָא הוּא עִם שֶׁמֶשׁ.

אַזְרִי, כַּד מְטוּ חַד בִּי חֻקְל, יְתַבּוּ. זְקַפּוּ

עֵינֵייהוּ וְחֻמָּא לִיה לְטוּרָא דְּהוּוּ סִלְקוּ
כְּרוּמִיָּה בְּרִיין מְשַׁנְיִין, דְּחִיל רַבִּי יִצְחָק, אָמַר
לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר אֲמַאי דְּחִילת. אָמַר לִיה
חֻמִּינָא דְּהֵיאִי טוּרָא אִיהוּ תְקִיפָה, וְחֻמִּינָא אֶלִּין
בְּרִיין דְּאִינוּן מְשַׁנְיִין וְדְחִילְנָא דְּלֹא יִקְטַרְגוּ
לָן, אָמַר לִיה מָאן דְּדְחִיל מְחַטְאוּי דְּכִידִיָּה
אִית לִיה לְמַדְחַל. תָּא חֲזִי, לָאו אֶלִּין מְאִינוּן
בְּרִיין תְּקִיפִין דְּהוּוּ מְשַׁתְּפַחִין בְּטוּרֵיא.

פְּתַח וְאָמַר. וְאַלְהָ בְּנֵי צַבְעוֹן וְאַיָּה וְעֵנָה
הוּא עֵנָה אֲשֶׁר מְצָא אֶת הַיָּמִם וְגו',
הֵיא קָרָא אוּקְמוּהָ, אַבְל תָּא חֲזִי, לָאו אֶלִּין
אִינוּן דְּכַתִּיב בְּהוּ (דְּבָרִים ב) הָאֲמִים לְפָנִים יִשְׁבּוּ
בְּהוּ וְגו' וּבְנֵי עֲשׂוּ יִירְשׁוּם וְגו'.

מְאִירָה, הַתְּפַלְלִיתִי. אַבְל עַד שְׁלֹא
צְצֵאתִי לְדִרְךָ, בְּקִשְׁתִּי בְּקִשְׁתִּי
מִמְּנֵו וְנִמְלַכְתִּי בּוּ, אַבְל תְּפַלָּה זֹו
לֹא הַתְּפַלְלִיתִי.

שְׁחַרֵּי אֲנִי עוֹסֵק בַּתּוֹרָה מִחֻצוֹת
הַלְּלִיָּה, וְכֹאֲשֶׁר הִגִּיעַ הַבִּקְרָה, עַד
עֲכָשׁוּ לֹא הִיָּה זְמַן לְהַתְּפַלֵּל
תְּפַלָּה, מְשׁוּם שְׁאוּתָהּ שַׁעַה שֶׁל
קְדוּרוֹת הַשְּׁחַר נִמְצָאת אִשָּׁה
מִדְּבָרָת עִם בַּעְלָהּ וְהֵם בְּסוּד
כְּאֶחָד, שְׁהֵיא רוּצָה לְלַכֵּת
לְמִשְׁכְּנָה עִם עַלְמוּתֶיהָ שִׁישׁוּבוֹת
עִמָּה, וְלִכְּן לֹא צְרִיף הָאָדָם
לְהַפְסִיק דְּבוּרָם כְּשֶׁמְחַבְרִים
כְּאֶחָד וְלִהְכְּנִיס דְּבַר אַחַר בִּינְיָהֶם.
וְעַכְשָׁו שְׁהֵאִיר הַשֶּׁמֶשׁ, הוּא זְמַן
הַתְּפַלָּה לְהַתְּפַלֵּל, כְּמוֹ שְׁבַארוּהוּ,
שְׁכַתוּב (תהלים עב) יִירְאוּךָ עִם
שֶׁמֶשׁ. מֵהוּ עִם שֶׁמֶשׁ? לְשִׁמּוֹר
אוּר הַשֶּׁמֶשׁ עִמְּנוּ לְהֵאִיר לָהּ,
שְׁהֵרִי יִרְאָה עִם הַשֶּׁמֶשׁ צְרִיף,
וְלֹא לְהַפְרִידָם. וְכִשְׁלֹא מְאִיר
הַיּוֹם, הוּא לֹא יִרְאָה עִם הַשֶּׁמֶשׁ,
וְצְרִיף לְחַבְרָ אוֹתָם כְּאֶחָד, וְזֵהוּ
עִם שֶׁמֶשׁ.

הֲלָבּוּ. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְבֵית שְׂדֵה אַחַד
לְשׁוּבוֹ. זְקַפּוּ עֵינֵיהֶם וְרָאוּ הֵר אַחַד
שְׁהֵי עוֹלִים בְּרוּמוֹ בְּרִיּוֹת
מְשֻׁנוֹת. פְּתַח רַבִּי יִצְחָק. אָמַר לוֹ
רַבִּי אֶלְעָזָר, לְמָה אַתָּה פּוֹחַד?
אָמַר לוֹ, רְאִיתִי שְׁהֵהר הִזָּה קָשָׁה,
וְרֵאִיתִי אֶת הַבְּרִיּוֹת הַלְּלוּ שְׁהֵן
מְשֻׁנוֹת, וּפְסַחְדִּיתִי שְׁלֹא יִצְרוּ לָנוּ.
אָמַר לוֹ, מִי שְׁפּוֹחַד - מְחַטְאִים
שְׁבִידִיו יֵשׁ לוֹ לְפַחַד. בֵּא רְאָה,
אִין אֵלָה מְאוֹתָן בְּרִיּוֹת קָשׁוֹת
שְׁהֵי נִמְצָאוֹת בְּהָרִים.

פְּתַח וְאָמַר: וְאַלְהָ בְּנֵי צַבְעוֹן
וְאַיָּה וְעֵנָה הוּא עֵנָה אֲשֶׁר מְצָא
אֶת הַיָּמִם וְגו'. פְּסוּקֵי זֶה בְּאֵרוּהוּ,
אַבְל בֵּא רְאָה, אִין אֵלָה אוֹתָם
שְׁכַתוּב בְּהֵם (דְּבָרִים ב) הָאֲמִים
לְפָנִים יִשְׁבּוּ בְּהוּ וְגו', וּבְנֵי עֲשׂוּ
יִירְשׁוּם וְגו'.

אָבֵר אַלֵּין דְקָאָמֵר קָרָא אֲשֶׁר מִצָּא אֶת הַיָּמִים
בַּמִּדְבָּר, יָמָם כְּתִיב. אַלֵּין הוּוּ בְרִיִּין
מִשְׁנַיִן. דְּכַד הָוָה אֶתְרָךְ קִינן מֵעַל אִפֵּי אֶרֶצָא
כְּדַכְתִּיב, (בראשית ד) הֵן גִּרְשַׁתְּ אֶתִּי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה וּמִפְּנִיךָ אֶסְתֵּר, וּכְתִיב וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד
וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד, וּבְאֶרְוֵהוּ.

מִבְּנֵי בְנוֹי בְּצַד שֶׁל רוּחֹת
וּסְעוּרוֹת וּמְזִיקִים וְאֵלֶּה עֲמֵדוֹ,
שְׁהָרִי כְּשֶׁרָצָה לְהִתְקַדֵּשׁ יוֹם
הַשַּׁבָּת, נִבְרָאוּ מֵאוֹתוֹ צַד
רוּחֹת קְיָמוֹת מְעוֹפּוֹפּוֹת [מֵאוֹרוֹת]
בְּלֵי גוֹף, וְאֵלֶּה אֵינָם לֹא מֵיּוֹם
שַׁבָּת וְלֹא מֵיּוֹם שְׁשִׁי, וְנִשְׁאָרוּ
אֵלֶּי יוֹמִים בְּהֵם בְּסַפְקָא, וְלִכְּנֵן
לֹא הִתְקַיְּמוּ לֹא מִזֶּה וְלֹא מִזֶּה.
וְהִלְכּוּ וְהִתְפַּשְׁטוּ בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁל
קִינן, וְהִתְלַבְּשׁוּ בְּאוֹתוֹ צַד, וְלֹא
הִתְלַבְּשׁוּ לְהִתְקַיֵּם, וְנִקְרָאוּ
יָמָם חֶסֶר, שֶׁלֹּא הִתְקַיְּמוּ לֹא
בְּיוֹם זֶה וְלֹא בְּיוֹם זֶה, וְנִרְאִים
לְבַנְי אָדָם. וְהוּא מִצָּא אוֹתָם
וְלִמְדוּ אוֹתוֹ לְהִבְיֵא מִמְּזוּרִים
לְעוֹלָם, וְהֵם הוֹלְכִים בֵּין
הַהָרִים וְעוֹמְדִים בְּגוֹף פֶּעַם
אֶחָד בְּיוֹם, וְאַחַר כֵּן
מִתְפַּשְׁטִים מִמֶּנּוּ.

בֹּא רָאָה, הַעֲנֵה הִזְיָה הִזְיָה
מִמְּזוּר, שְׂבֵא צְבָעוֹן עַל אִמּוֹ
וְהוֹלִיד מִמְּזוּר, וְזֶה בֹּא מִצַּד רוּחַ
הַשְּׂמָאָה שְׁנֹדְבַק בּוֹ, וְלִכְּנֵן מִצָּא
אוֹתָם וְלִמְדוּ אוֹתוֹ כֹּל מִיַּי צַד
הַשְּׂמָאָה בְּשִׁבְלֵי זֶה.

וְכֹא וַרְאָה, אֵלֶּה הֵם וְכִמְהָ
אַחֲרֵים נִפְרָדִים אֵלֶּה מֵאֵלֶּה,
כֹּלָם בָּאִים מֵאוֹתוֹ צַד וְהוֹלְכִים
בַּמִּדְבָּר וְנִרְאִים שָׁם, מִשׁוּם
שֶׁהַמִּדְבָּר הוּא מְקוּם חֶרֶב וְהוּא
בֵּית מוֹשָׁבָם. וְעַם כֹּל זֶה, כֹּל
אָדָם שְׁהוֹלֵךְ בְּנִרְכֵי הַקְּדוּשָׁה
בְּרוּךְ הוּא וְנִרָא מִהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ
הוּא, לֹא פוֹחַד מִהֵם. הִלְכוּ
וְנִכְנְסוּ בְּהָרָא.

אָבֵר אַלֵּין דְקָאָמֵר קָרָא אֲשֶׁר מִצָּא אֶת הַיָּמִים
בַּמִּדְבָּר, יָמָם כְּתִיב. אַלֵּין הוּוּ בְרִיִּין
מִשְׁנַיִן. דְּכַד הָוָה אֶתְרָךְ קִינן מֵעַל אִפֵּי אֶרֶצָא
כְּדַכְתִּיב, (בראשית ד) הֵן גִּרְשַׁתְּ אֶתִּי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה וּמִפְּנִיךָ אֶסְתֵּר, וּכְתִיב וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד
וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד, וּבְאֶרְוֵהוּ.

בְּנוֹי בְּסִטְרָא דְרוּחִין וְעַלְעוּלִין וּמְזִיקִין
וְאֵלֵּין קְיָיְמוּ, דְּהָא כַּד בְּעָא לְאַתְקִידָא
יוֹמָא דְשַׁבְּתָא, אֶתְבְּרוּן מַהֲהוּא סִטְרָא רוּחִין
קְיָיְמִין טְסִירִין (נ"א פִּהִירִין) בְּלֵא גּוֹפָא. וְאֵלֵּין לֹא
אֵינּוּן מֵיּוֹמָא דְשַׁבְּתָא וְלֹא מֵיּוֹמָא שְׁתִּיתָאָה,
וְאֶשְׁתְּאָרוּ אַלֵּין תְּרִין יוֹמִין בְּהוּ בְּסַפְקָא, וּבִגִּין
כֵּן לֹא אֶתְקִיְּמוּ לֹא (דף קע"ח ע"ב) מַהֲאֵי וְלֹא מַהֲאֵי.
וְאֶזְלוּ וְאֶתְפַּשְׁטוּ בְּהוּא סִטְרָא דְקִינן וְאֶגְלִימוּ
בְּהוּא סִטְרָא וְלֹא אֶתְגְּלִימוּ לְאַתְקִיְּמָא
וְאֶקְרוּן יָמָם חֶסֶר, דְּלֹא אֶתְקִיְּמוּ לֹא בְּיוֹמָא
דָּא וְלֹא בְּיוֹמָא דָּא, וְאֶתְחַזּוּן לְבְנֵי נְשָׂא. וְאִיהוּ
אֶשְׁבַּח לוֹן וְאוֹלְפֵי לִיָּה לְאַיִתָּאָה מִמְּזוּרִין
לְעַלְמָא. וְאֵינּוּן אֶזְלֵי בְּיַי טוּרְיָא וְקִיְּמִין בְּגוֹפָא
זְמַנָּא חֲדָא בְּיוֹמָא, וְלִבְתֵּר מִתְפַּשְׁטֵי מְנִיָּה.

הָא חֲזִי, עֲנֵה דָא אִיהוּ מִמְּזוּרָא הָוָה, דְּאַתָּא
צְבָעוֹן עַל אִמְיָה וְאוֹלִיד מִמְּזוּרָא, וְדָא אֶתָּא
מִסִּטְרָא דְרוּחַ מְסֻאָבָא דְאַתְדַּבַּק בֵּיָה. וּבִגִּין כֵּן
אֶשְׁבַּח לוֹן וְהוּוּ אוֹלְפֵי לִיָּה כֹּל זִינִין דְּסִטְר
מְסֻאָבָא בְּגִין דָּא.

וְהָא חֲזִי, אַלֵּין אֵינּוּן וְכִמְהָ אַחֲרֵנִין מִתְפַּרְשֵׁן
אַלֵּין מֵאַלֵּין, כֹּלְהוּ אֶתְיִין מַהֲהוּא סִטְרָא
וְאֶזְלֵי בְּמִדְבָּרָא וְאַתְחַזּוּן תַּמָּן. בְּגִין דְּמִדְבָּרָא
אַתְר חֲרוּב וְאִיהוּ בִי מוֹתְבָא דְלֵהוּן. וְעַם כֹּל דָּא,
כֹּל כּוּר נֶשׁ דְּאֶזְלֵי בְּאוֹרְחֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְדַחִיל לִיָּה לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא מְסַתְּפֵי
מִנְיָהוּ. אֶזְלוּ וְאַעְלוּ בְּטוּרָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּגוֹנָא דָא כָּל אֵינּוֹן טוֹרִין חְרוּבִין אַתְר בֵּי מוֹתְבָא דְלַהוֹן. אָמַר לֵיהּ, הֵכִי הוּא, וְכָל אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלוּ בְּאוֹרֵייתָא עַלֵּיהּוּ כְתוּב, (תהלים קכא) יי' יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ יי' יִשְׁמֹר צַאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (שם קיא) הַלְלוּיָהּ אוֹדָה ה' בְּכָל לַבָּב בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה, פְּסוּק זֶה פְּרָשׁוּהוּ, אָבֵל בַּא רָאָה, דְּוֹד הַמְּלֶךְ כָּל יָמָיו הֵיחָד מִשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּדַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֵיחָד קָם בְּחִצּוֹת הַלְלוּיָהּ וּמִשְׁבַּח וּמוֹדָה בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת כְּדִי לְתַקֵּן מְקוֹמוֹ בְּמַלְכוּת שַׁל מַעְלָה.

שְׁבַשְׁמַתְעוֹרַר רוּחַ צְפוֹן בְּחִצּוֹת הַלְלוּיָהּ, הֵיחָד יוֹדֵעַ שְׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ שְׁעָה מִתְעוֹרַר בְּגוֹן עֵדָן לְהִשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצַּדִּיקִים, וְהוּא הֵיחָד קָם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה וּמִתְגַּבֵּר בְּשִׁירִים וּתְשׁוּבָחוֹת עַד שְׁעוֹלָה הַשְּׁחַר.

מִשׁוּם שְׁבַשְׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא בְּגוֹן עֵדָן, הֲרִי בְּאֶרְנוֹ שֶׁהוּא וְכָל הַצַּדִּיקִים שְׁבִיבָן, כְּלָם מְקַשְׁיָבִים לְקוּלוֹ, כְּכַתוּב (שיר ח) חֲבָרִים מְקַשְׁיָבִים לְקוּלָךְ הַשְּׁמִיעֵנִי. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא חוּט שַׁל חֶסֶד מְשׁוּף עֲלָיו בַּיּוֹם, כְּמוֹ שְׁנָאֵמַר, שְׁכַתוּב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסְדוֹ וּבְלִילָהּ שִׁירָה עֲמִי. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁאוֹתָם דְּבִרֵי תוֹרָה שֶׁהוּא אוֹמֵר, כְּלָם עוֹלָם וּמִתְעַטְרִים לְפָנָיו הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְּן דְּוֹד הַמְּלֶךְ הֵיחָד מִשְׁתַּדֵּל בְּלִילָהּ בְּעִבּוּדַת אֲדוֹנוֹ.

בַּא רָאָה, הַלְלוּיָהּ, בְּכָל אוֹתָן שִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת שְׁדוּד אָמַר, הֲרִי שְׁנִינוּ שְׁלִמְעָלָה מִכְּלָם הוּא הַלְלוּיָהּ, וּבְאֶרְוֵהוּ, מַה הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׁכוּלָל הַשֵּׁם וְהַשְּׁבַח

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּגוֹנָא דָא כָּל אֵינּוֹן טוֹרִין חְרוּבִין אַתְר בֵּי מוֹתְבָא דְלַהוֹן. אָמַר לֵיהּ, הֵכִי הוּא, וְכָל אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלוּ בְּאוֹרֵייתָא עַלֵּיהּוּ כְתוּב, (תהלים קכא) יי' יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ יי' יִשְׁמֹר צַאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, הַלְלוּיָהּ אוֹדָה יי' בְּכָל לַבָּב בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה, הַאִי קָרָא אוּקְמוּהָ. אָבֵל תָּא חֲזִי, דְּוֹד מִלְּפָא כָּל יוֹמוֹי הָוָה מִשְׁתַּדֵּל בְּפּוֹלְחָנָא דְקְדוּשָׁא בְּרוּךְ הוּא, וְהוּוּ קָם בְּפַלְגוֹת לִילְיָא וּמִשְׁבַּח וּמוֹדָה בְּשִׁירִין וּתוֹשְׁבַחְוֹן, בְּגִין לְאַתְתַּקְנָא דוּכְתִיבָהּ בְּמַלְכוֹ דְּלַעֲיָלָא.

דְּכַר אַתְעַר רוּחַ צְפוֹן בְּפַלְגוֹת לִילְיָא, הוּוּ יוֹדֵעַ דְּקְדוּשָׁא בְּרוּךְ הוּא בְּהֵיא שְׁעָתָא יִתְעַר בְּגַנְתָּא דְעֵדָן לְאַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם צַדִּיקֵיִיא, וְאֵיהּוּ הָוָה קָם בְּהֵיא שְׁעָתָא וְאַתְגַּבֵּר בְּשִׁירִין וּתוֹשְׁבַחְוֹן עַד דְּסָלִיק צְפָרָא.

בְּגִין דְּכַד קְדוּשָׁא בְּרוּךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח בְּגַנְתָּא דְעֵדָן, הָא אוּקְיָמָנָא דְאֵיהּוּ וְכָל צַדִּיקֵיִיא דְבְּגַנְתָּא כְּלָהּוּ צַיִיתִין לְקַלְיָהּ. כְּדַכְתִּיב, (שיר השירים ח) חֲבָרִים מְקַשְׁיָבִים לְקוּלָךְ הַשְּׁמִיעֵנִי. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְחוּטָא דְחֶסֶד מְשִׁיף עֲלֵיהּ בִּימָמָא כְּמַה דְאַתְמַר. דְּכַתִּיב, (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה יי' חֶסְדוֹ וּבְלִילָהּ שִׁירָה עֲמִי. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאֵינּוֹן מְלִין דְּאוֹרֵייתָא דְאֵיהּוּ אָמַר, כְּלָהּוּ סְלִקִין וּמִתְעַטְרִין קָמִי קְדוּשָׁא בְּרוּךְ הוּא. וּבְגִין כֶּף דְּוֹד מִלְּפָא הָוָה מִשְׁתַּדֵּל בְּלִילְיָא בְּפּוֹלְחָנָא דְמְאֵרִיָּה.

תָּא חֲזִי, הַלְלוּיָהּ, בְּכָל אֵינּוֹן שִׁירִין וּתוֹשְׁבַחְוֹן דְקָאֵמַר דְּוֹד, הָא תְּגִינָן דְּלַעֲיָלָא מִכְּפַלְהוֹן הוּא הַלְלוּיָהּ וְאוּקְמוּהָ.

מָאִי טַעְמָא בְּגִין דְּכָלִיל שְׁמָא וְשְׁבַחָא כְּחַדָּא. מָאִי שְׁמָא וְשְׁבַחָא. שְׁמָא

דא י"ה. שְׁבַחָא מָאן אִיהוּ, אֶלְא דָא כְּנַסְתָּ
 יִשְׂרָאֵל דְּאִיהוּ (הַלֵּל בְּנִימ' ה"ם שְׁהוּא ארני) מְתַקְנָא
 שְׁבַחָא תְדִיר לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא
 אֲשַׁתְּכֶכֶת. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים 38) אֱלֹהִים אֵל
 דְּמִי לָךְ אֵל תַּחְרַשׁ וְאֵל תִּשְׁקֹט אֵל. בְּגִין
 דְּסִדְוּרָא דְשְׁבַחָא אִיהוּ מְסֻדְרַת וּמְשַׁבַּחַת
 תְדִיר לְגַבְיָה. וּבְגִין כֶּף שְׁמָא וּשְׁבַחָא כְּחֻדָּא.
 אוּדְהָ יִי בְּכַל לִבְבִּי, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ בְּיַצֵּר
 הַטּוֹב וּבְיַצֵּר הָרַע, בְּגִין דְּאִינוּן
 מְשַׁתְּכַחֵי תְדִיר לְגַבְיָה דְּבַר נֶשׁ, כְּמָה דְאַתְּ
 אָמַר, (דברים 1) בְּכַל לִבְבְּךָ וְאוּקְמוּהָ. בְּסוּד
 יִשְׂרָיִם וְעֵדָה, אֵלִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל דְּכָל דְרַגִּין
 כְּהוּ מִתְעַטְרֵן כַּהֲנִי וְלִיּוֹאֵי, צְדִיקֵי וְחַסִּידֵי,
 יִשְׂרָיִם. וְעֵדָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תהלים 98) נֶצֶב
 בְּעֵדַת אֵל. וְאִינוּן רִזָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אֲתַעְטֵר כְּהוּ.

וּבְגִין כֶּף בְּעֵי בַר נֶשׁ לְשַׁבַּחָא לִיהּ לְקַדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא תְדִיר, בְּגִין דְּאִיהוּ אֲתַרְעִי
 כְּשִׁירִין וְתוּשְׁבַחָן, וּמָאן דִּידַע לְשַׁבַּחָא לִיהּ
 לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדָקָא יְאוּת, קַדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא קְבִיל צְלוּתֵיהּ וְשׂוֹיב לִיהּ. הֲדָא הוּא
 דְכָתִיב (תהלים 24) אֲשַׁגְּבֶהוּ כִי יַדַע שְׁמִי וְגו' אַרְךָ
 יָמִים וְגו'.

כְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (תהלים 136) אֲתַה סֵתֵר לִי
 מִצַּר תַּצְרֵנִי רַנִּי פִלְט תְּסוּבְּבִנִי סְלָה.
 אֲתַה סֵתֵר לִי, דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאִיהוּ
 סֵתֵרָא וּמַגֵּן לְבַר נֶשׁ דְּאֲזִיל בְּאַרְחֵי דְאוּרִייתָא,
 וְאִיהוּ אֲסַתְמַר בְּצֵלָא דְגַדְפוּי דְלֹא יִכְלִין
 לְאַבְאָשָׁא לִיהּ. מִצַּר תַּצְרֵנִי, מַעֲיִלָא וּמִתְתַּא,
 לְעִילָא אִית לִיהּ לְבַר נֶשׁ מְאָרִי דְכְּבוּ, לְתַתָּא
 אוּף הָכִי נְמִי. וּמָאן אִיהוּ, דָּא יַצֵּר הָרַע, (דף
 קעט ע"א) דְאִיהוּ צַר לְעִילָא וְצַר לְתַתָּא.
 וְאֲלַמְלֵא יַצֵּר הָרַע, לֹא אֲשַׁתְּכַח מְאָרִי דְכְּבוּ

כְּאָחַד. מַה שֵׁם וּמַה שְׁבַח? שֵׁם
 זֶה י"ה. הַשְּׁבַח מַהוּ? אֶלְא זֶה
 כְּנַסְתָּ יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא (הַלֵּל בְּנִימְקָרֵי
 ה"ם, שְׁהוּא ארני) מְתַקְנָת שְׁבַח תְּמִיד
 לְקַדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא שׁוֹקֵטָת,
 כְּמוֹ שְׁנַאָמַר (שם 38) אֱלֹהִים אֵל
 דְּמִי לָךְ אֵל תַּחְרַשׁ וְאֵל תִּשְׁקֹט
 אֵל. מִשּׁוּם שְׁסֻדְרַת הַשְּׁבַח הִיא
 מְסֻדְרַת וּמְשַׁבַּחַת תְּמִיד אֵלֵינוּ,
 וְלָכֵן שֵׁם וְשַׁבַּח כְּאָחַד.

אוּדְהָ ה' בְּכַל לִבְבִּי, כְּמוֹ
 שְׁבַאָרוּהוּ - בְּיַצֵּר הַטּוֹב וּבְיַצֵּר
 הָרַע, מִשּׁוּם שֵׁהִם נִמְצְאִים תְּמִיד
 אֶצֶל הָאָדָם, כְּמוֹ שְׁנַאָמַר (דברים 10)
 בְּכַל לִבְבְּךָ, וּבְאָרוּהוּ. בְּסוּד
 יִשְׂרָיִם וְעֵדָה - אֵלֵינוּ הִם יִשְׂרָאֵל
 שְׁכָל הַדְּרָגוֹת מִתְעַטְרוֹת כְּהֵם,
 כְּהֵנִים וְלוֹיִם, צְדִיקִים וְחַסִּידִים,
 יִשְׂרָיִם. וְעֵדָה, כְּמוֹ שְׁנַאָמַר (תהלים
 98) נֶצֶב בְּעֵדַת אֵל. וְהִם סוּד
 שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַטֵּר
 כְּהֵם.

וְכֵן צְרִיף הָאָדָם לְשַׁבַּח אֵת
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּמִיד, מִשּׁוּם
 שְׁהוּא מִתְרַצָּה בְּשִׁירִים
 וְתַשְׁבְּחוֹת, וּמִי שְׂיֹדַע לְשַׁבַּח לוֹ
 לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּרְאוּי,
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ
 וּמְצִילוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם 24)
 אֲשַׁגְּבֶהוּ כִי יַדַע שְׁמִי וְגו', אַרְךָ
 יָמִים וְגו'.

כְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (שם 136) אֲתַה
 סֵתֵר לִי מִצַּר תַּצְרֵנִי רַנִּי פִלְט
 תְּסוּבְּבִנִי סְלָה. אֲתַה סֵתֵר לִי - זֶה
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהוּא סֵתֵר
 וּמַגֵּן לְאָדָם שְׁהוּלָף בְּדַרְכֵי
 הַתּוֹרָה, וְהוּא מְסַתְמַר בְּצֵל
 כְּנִפְיוֹ, שְׁלֵא יְכוּלִים לְהַרַע לוֹ.
 מִצַּר תַּצְרֵנִי - מְלַמְעֵלָה וּמְלַמְטָה.
 מְלַמְעֵלָה יֵשׁ לְאָדָם יְרִיבִים, אָף
 לְמִטָּה כֶּף גַּם, וּמִיָּהוּ? זֶהוּ יַצֵּר
 הָרַע שְׁהוּא צַר לְמַעֲלָה וְצַר
 לְמִטָּה, וְאֲלַמְלֵא יַצֵּר הָרַע - לֹא
 נִמְצָא בְּעַל רִיב לְאָדָם בְּעוֹלָם.

לְבַר נֶשׁ בְּעֶלְמָא. בְּגִין כֶּךָ מִצַּר תַּצְרֵנִי.
 רְנִי פִלְט תְּסוּבְּבֵנִי סְלָה, יְסוּבְּבֵנִי סְלָה מִיבְעֵי
 לִיָּה, מָאֵי תְּסוּבְּבֵנִי. אֵלִין אֵינּוֹן שִׁירִין
 דְּאִית בְּהוּ דְּרַגִּין לְהַצְלָה, תְּסוּבְּבֵנִי בְּהוּ
 לְשׁוּבָא לִי בְּאַרְחָא. וְהֵאֵי קָרָא אִיהוּ כְּסֻדְרָא
 וְאִיהוּ לְמַפְרַע, מְהֵאֵי גִיסָא וּמְהֵאֵי גִיסָא.

תָּא חֲזִי, בְּאֵלִין שִׁירִין וְתוֹשְׁבֵיחֵן דְּקָאָמַר דְּוֹד
 אִית בְּהוּן רְזִין וּמְלִין עֲלֵאִין בְּרַזִי
 דְּחֻכְמָתָא, בְּגִין דְּכֻלְּהוּ בְּרוּחַ קִדְשָׁא אֲתַאמְרוּ.
 דְּהוּה שְׂרָא רוּחַ קִדְשָׁא עֲלִיָּה דְּדוֹד, וְהוּה
 אָמַר שִׁירְתָּא. וּבְגִין כֶּךָ בְּלָהוּ בְּרַזִי דְּחֻכְמָתָא
 אֲתַאמְרוּ.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים קיח) דְּחַה
 דְּחִיתְנִי לְנִפְּל וַיְיַ עֲזַרְנִי, דְּחַה דְּחִיתְנִי,
 דְּחַה דְּחִיתְנִי, דְּחַה דְּחִיתְנִי לִיָּה, מָאֵי דְּחַה דְּחִיתְנִי.
 אֵלָא דָּא סְטָרָא אַחְרָא דְּדַחֵיָּא לִיָּה לְבַר נֶשׁ
 תְּדִיר, וּבְעֵי לְדַחֵיָּא לִיָּה וְלֹא־סְטָאָה לִיָּה מַעַם
 קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְדָא הוּא יַצַּר הִרַע
 דְּאִשְׁתַּפַּח לְגַבְיָה דְּבַר נֶשׁ תְּדִיר. וְלִקְבֻלִיָּה
 אֲהַדְרַ דְּוֹד וְאָמַר דְּחַה דְּחִיתְנִי לְנִפְּוֹל. בְּגִין
 דְּאִיהוּ הוּה אִשְׁתַּדֵּל לְגַבְיָה בְּכָל אֵינּוֹן עֻקְתִּין
 לְאִסְטָאָה לִיָּה מַעַם קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְעֲלִיָּה
 אָמַר דְּוֹד דְּחַה דְּחִיתְנִי לְנִפְּוֹל בְּגִיָּהֶם. וַיְיַ
 עֲזַרְנִי דְּלֹא אֲתַמְסְרֵנָּא בִּידְךָ.

וְעַל דָּא אִית לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאִזְדַּהְרָא מְנִיָּה,
 בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלוּט עֲלִיָּה. וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא כְּדִין נְטִיר לִיָּה בְּכָל אַרְחוּי. דְּכַתִּיב, (משלי
 א) אַז תִּלָּךְ לְכַטַּח דְּרַפְךָ וְרַגְלְךָ לֹא תִגּוֹף (משלי
 ד) בְּלִכְתָּךְ לֹא יַצַּר צַעְדְךָ וְאִם תִּרוּץ לֹא
 תִכְשַׁל. וְכַתִּיב, (משלי ד) וְאַרְחַ צַדִּיקִים כְּאוֹר נִגְהָ
 הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה זַפְּאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְטִיר לוֹן בְּעֶלְמָא

בְּשִׁבִיל כֶּךָ מִצַּר תַּצְרֵנִי.
 רְנִי פִלְט תְּסוּבְּבֵנִי סְלָה, הִיָּה
 צְרִיף לְכַתֵּב יְסוּבְּבֵנִי סְלָה, מַה זֶה
 תְּסוּבְּבֵנִי? אֵלוּ שִׁירִים שְׁלֵשׁ בְּהֵם
 דְּרַגּוֹת לְהַצְלָה, תְּסוּבְּבֵנִי בְּהֵם
 לְהַצְלֵנִי בְּדַרְךָ. וּפְסוּק זֶה הוּא
 גַּם כְּסֻדְרָא וְגַם לְמַפְרַע, מִצַּד זֶה
 וּמִצַּד זֶה.

בָּא רָאָה, בְּשִׁירִים וְתוֹשְׁבֵיחֵן
 הִלְלוּ שְׁאָמַר דְּוֹד יֵשׁ בְּה סוּדוֹת
 וּדְבָרִים עֲלִיוֹנִים בְּסוּדוֹת
 הַחֻכְמָה, מְשׁוּם שְׁכֻלָּם נְאָמְרוּ
 בְּרוּחַ הַקִּדְשׁ, שְׁהֵיָה שׁוֹרָה רוּחַ
 הַקִּדְשׁ עַל דְּוֹד וְהֵיָה אוֹמַר שִׁירָה,
 וְלָכֵן כָּלָם נְאָמְרוּ בְּסוּדוֹת
 הַחֻכְמָה.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים קיח)
 דְּחַה דְּחִיתְנִי לְנִפְּל וְהֵיָ עֲזַרְנִי.
 דְּחַה דְּחִיתְנִי, דְּחַה דְּחִיתְנִי הִיָּה
 צְרִיף לְכַתֵּב! מַה זֶה דְּחַה
 דְּחִיתְנִי? אֵלָא זֶה צַד הָאֲחֵר
 שְׂדוּחָה אֵת הָאָדָם תְּמִיד וְרוּצָה
 לְדַחוֹת אוֹתוֹ וְלַהֲסוּתוֹ מַעַם
 הַקִּדְוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶהוּ יַצַּר הִרַע
 שְׁנַמְצָא תְּמִיד אֶצֶל הָאָדָם,
 וּבְכַנְגְדוֹ חֲזוֹר דְּוֹד וְאָמַר דְּחַה
 דְּחִיתְנִי לְנִפְּל, מְשׁוּם שְׁהוּא הִיָּה
 מִשְׁתַּדֵּל אֵלָיו בְּכָל אוֹתוֹן צְרוּת
 לְהַסְטוֹתוֹ מַעַם הַקִּדְוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. וְעֲלִיו אָמַר דְּוֹד, דְּחַה
 דְּחִיתְנִי לְנִפְּל - בְּגִיָּהֶם, וְהֵיָ
 עֲזַרְנִי - שְׁלֹא נִמְסַרְתִּי לְיַדְךָ.

וְעַל זֶה יֵשׁ לְאָדָם לְהַזְהִיר מִמֶּנּוּ
 כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁלַט עֲלָיו, וְאִז
 הַקִּדְוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אוֹתוֹ
 בְּכָל דְּרָכָיו, שְׁכַתוּב (משלי יא) אִז
 תִּלָּךְ לְכַטַּח דְּרַפְךָ וְרַגְלְךָ לֹא
 תִגּוֹף, (שם ד) בְּלִכְתָּךְ לֹא יַצַּר
 צַעְדְךָ וְאִם תִּרוּץ לֹא תִכְשַׁל,
 וְכַתוּב (שם) וְאַרְחַ צַדִּיקִים כְּאוֹר
 נִגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרִיָּהֶם
 יִשְׂרָאֵל שְׁהַקִּדְוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שׁוֹמֵר אוֹתָם בְּעוֹלָם הִיָּה וּבְעוֹלָם

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופאר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראוי. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתי פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבודו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיד מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעַלְמֵי עָלְמָיָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנֵן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי בְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיִּשׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנֵנוּ בְּגַן עֵדֶן: דְּאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלָיו. וַיְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלָיו. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצֵל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֲדָנָיו יִשְׁקֵהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֵה אֱלֹו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַכֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תְּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מְעֻשֵׂיָהּ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנֵהּ בְּגַן עֵדֶן: דְּאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלֶיהָ. וַיִּלְוֵה אֱלִיָּהּ
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי ועושה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכך הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכך הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

גדולי ישראל והזוהר

גדולי ליטא

רבי **אפרים זלמן מרגליות מבראד** זצ"ל
(בעל המטה הפרים)

רבי **אליהו מוילנא הגר"א** זצ"ל

רבי **אלכסנדר זיסקינד מהוראדנא** זצ"ל
(בעל יסוד ושרש העבודה)

רבי **יוסף בן שלמה מפוזין** זצ"ל

רבי **יעקב מליסא** זצ"ל (בעל חוות דעת)

רבי **יצחק אייזיק חבר זצ"ל** (בעל פתחי שערים)

רבי **ישראל מאיר הכהן מוראדין** זצ"ל (בעל החפני חיים)

רבי **פנחס אליהו הורוביץ מוילנא** זצ"ל
(בעל "ספר הבית")

רבי **שלמה אלישיב** זצ"ל (בעל הלשם)

גדולי הספרדים

רבי **אברהם אזולאי** זצ"ל (בעל סדר לאברהם)

רבי **אברהם איסטרוולסא** זצ"ל

רבי **אברהם כלפון** זצ"ל

רבי **אליהו בן אמוזג** זצ"ל

רבי **אליהו בן סולימן מאני** זצ"ל (בעל כסא אליהו)

רבי **אליעזר בר יצחק פאפו** זצ"ל (בעל פלא יעקב)

רבי **אליעזר בר שם טוב פאפו** זצ"ל
(בעל דמשק אליעזר)

רבי **חיים חורי** זצ"ל

רבי **חיים יוסף דוד אזולאי** זצ"ל (החיד"א)

רבי **חיים פלאגי** זצ"ל

רבי **חיים בן עטר** זצ"ל (בעל אור החיים הקדוש)

רבי **יהודה אלקלעי** זצ"ל

רבי **יהודה פתחיה** זצ"ל (בעל בית לחם יהודה)

רבי **יהודה חיים** זצ"ל (בעל מנחת יהודה)

רבי **יוסף אירגס** זצ"ל (בעל שומר אמונים הקדמון)

רבי **יעקב אנהורי** זצ"ל

רבי **יצחק בן צבי אשכנזי** זצ"ל

רבי **יצחק בר ישעיה עטיה** זצ"ל

רבי **משה בסולה** זצ"ל

רבי **שלום בן משה בחוגלו** זצ"ל (בעל כסא מלך)

רבי **שלום עניב** זצ"ל (בעל באר לחי)

רבי **שמעון לביא** זצ"ל
(בעל כתם פז ובעל המחבר השיר בי יוחאי)

גדולי דורינו

רבי **אברהם בן יעקב הכהן** זצ"ל (בעל סגולת הפלות)

רבי **אברהם יצחק הכהן קוק** זצ"ל

רבי **אהרן ראטה** זצ"ל (בעל שומר אמונים)

רבי **בנימין ראבינאוויטש** זצ"ל (חבר הבר"ץ)

רבי **ברוך צבי מושקוביץ** זצ"ל

רבי **דניאל פריש** זצ"ל (בעל מתוק מדבש)

הגאונים הדיקים **חברי בית דין צדק העדה החרדית תשס"ב**

הגאונים **הצדיקים חברי בית דין צדק העדה החרדית תשס"ד**

רבי **חיים שמואל בהגאון הצדיק** זצ"ל

רבי **אליהו לאפיאן** זצ"ל

רבי **יהודה אשלג** זצ"ל (בעל סולמס)

רבי **יואל טייטלבוים מסאטמאר** זצ"ל

רבי **יוסף חיים זוננפלד הראב"ד** זצ"ל

רבי **יוסף ישר** זצ"ל

רבי **יחזקאל שרגא משינאווא** זצ"ל (בעל דברי יחזקאל)

רבי **יחזקאל שרגא לפישץ האלברשטאם מטטרופ** קוב זצ"ל

רבי **יצחק יעקב ווייס** זצ"ל (הנאב"ד פוסק חדר בעל מנחת יצחק)

רבי **יצחק כדורי** זצ"ל

רבי **יחיאל פישל אייזנבאך** זצ"ל

רבי **יקותיאל יהודה האלברשטאם** זצ"ל (מצאנז-קלויזנבורג)

רבי **ישעיה אשר זעלג מרגליות** זצ"ל

רבי **ירושלים שנת תרפ"א**

רבי **ישראל משה דושינסקיא** זצ"ל
(נאב"ד ירושלים האדמו"ר מושינסקיא)

רבי **ישראל יעקב פישר** זצ"ל

רבי **משה אריה פריינד** זצ"ל (הנאב"ד ירושלים)

רבי **מאיר בראנדסדארפער** זצ"ל (חבר הבר"ץ)

רבי **משה הלברשטאם** זצ"ל (חבר הבר"ץ)

רבי **רפאל בלום מקאשוו** זצ"ל (בעל שרת ברכות שמים)

רבי **שלום מאסקאוויטש** זצ"ל (בעל דעת שלום משאץ)

רבי **שמואל הורוביץ** זצ"ל (בעל ימי שמואל)

רבי **אברהם י. מונטה** שליט"א

רבי **אברהם יצחק אולמן** שליט"א (חבר הבר"ץ)

רבי **אליהו הלוי ינאי** שליט"א

רבי **בניהו יששכר שמואלי** שליט"א
(ראש ישיבת המקובלים נור השלום ירושלים)

רבי **גבריאל צינער** שליט"א (בעל נעמי כביא"ל)

רבי **יהודה שניפלד** שליט"א

רבי **יוסף ליברמן** שליט"א (ראש מתיבתא סלל שומרי החומות)

רבי **יעקב מאיר שטכר שליט"א**

רבי **יעקב ישראל לואסי** שליט"א

רבי **יעקב משה הלל** שליט"א (ראש מתיבתא אכבת שלום)

רבי **יצחק טוביה ווייס** שליט"א (נאב"ד ירושלים)

הרב **כלפון משה הכהן טונים** שליט"א

הרב **מרדכי סגרון** שליט"א

רבי **מרדכי שמואל אשכנזי** שליט"א (ראב"ד ספר חב"ד)

רבי **משה שטרנבוך** שליט"א (ראב"ד ירושלים)

רבי **משולם פייש סג"ל לאווי** שליט"א (תאדמ"ר מטאוש)

רבי **עובדיה יוסף** שליט"א (בעל שרת יביא שרת יחז"ר)

רבי **ראובן אלבי** שליט"א

רבי **שלום יהודה גראס** שליט"א
(בעל שמירת המצות והכשרות, נאב"ד ואדמו"ר האלמ"ץ)

רבי **שמואל הלוי וואזנער** שליט"א
(פוסק חדר בעל שבת הלוי)

ספרים

ספר אברהם במחזה	ספר הדרת מלך
ספר אורי יצחק	ספר תמולתי ישרות (מחליפי העלם שם טוב זצ"ל)
ספר אורי ישרים מירא דביא	ספר הקנה
ספר אורי יקר	ספר הקנה הגדול
ספר אורי לשרים	ספר הפליאה
ספר אורה ושמחה	ספר התקונים דפוס ליוורנו
ספר אורי נשנת	ספר יוקל משה
ספר באר לוחי רואי	ספר זור דפוס מנטובה
ספר בית אשר	ספר זכרה לחיים
ספר בני יוסף	ספר חגי ומועדי ישראל
ספר בית שלמה	ספר חות יאיר
ספר ברית מנוחה	ספר חיים שאל
ספר דברי יום כינום	ספר טהרות הקדש הקדמון
ספר דברי יתורה	ספר עממי המנהגים
ספר דברי יעקב	ספר יוחסין השלם
ספר דורו טוב	ספר יסוד יוסף
ספר דרך אר"ץ (מנחי יהודי ארם צובה)	ספר ידיאים
ספר דרכי ציון	

ספר **יריים משה משפט הרב"ל**

ספר **ישכיל עבדי**

ספר **כגן היקב**

ספר **לקוטי יקרים**

ספר **מאורות עינים**

ספר **מאיר לעולם**

ספר **מבוא לחכמת הקבלה**

ספר **מבשר צדק**

ספר **משילות תנחה**

ספר **מעבי יבק**

ספר **מעין גנים**

ספר **מעשי אמת** (מחליפי החוזה מלביץ זצ"ל)

ספר **מצרף לחכמה**

ספר **מקדש מלך**

ספר **סדר תוים**

ספר **נופת צופנה**

ספר **סוד השם ליראין**

ספר **סוד פסח כהלכתו**